Kursplan för

Det datadrivna samhället: Sociala, politiska och etiska aspekter av datafiering
The Data-driven Society: Social, Political, and Ethical Aspects of Datafication

TFRE65, 3.0 högskolepoäng, G1 (Grundnivå)

Gäller för: 2025/26
Fakultet: Lunds tekniska högskola
Beslutad av: Programledning L
Beslutsdatum: 2025-02-27
Ikraftträdande: 2025-03-17

Allmänna uppgifter

Fördjupning: Grundnivå, har endast gymnasiala förkunskapskrav
Undervisningsspråk: Kursen ges på engelska

Syfte

Våra samhällen och liv är i allt större utsträckning datafierade, och formade av insamling, analys och användning av digitala data. Då detta föränderliga datalandskap innebär nya möjligheter till kunskap och handling, så medför det också nya former av svårigheter och risker. Denna kurs ger en introduktion till kritiska perspektiv på datafiering och hur det påverkar vårt sätt att leva och nå kunskap, samt dess sociala, etiska och politiska implikationer. Kursen syftar även till att ge studenterna en förståelse för det sammankopplade förhållandet mellan det sociala och det tekniska. Kursen är uppdelad i tre moduler, med fokus på hur vi kan förstå det datafierade samhället, datalöften och risker, och slutligen idéer om det goda datalivet.

Mål

Kunskap och förståelse
För godkänd kurs skall studenten

- kunna förklara teoretiska koncept som berör digitala data och det datafierade samhället
- behärska grundläggande terminologi i kritiska datastudier
- visa en grundläggande förståelse för socioteknikska implikationer av datafiering och dess betydelse för social, politisk och teknisk utveckling
- visa en grundläggande förståelse för viktiga samhälleliga och etiska överväganden vid datainsamling och användning av data för allmännytta

Färdighet och förmåga
För godkänd kurs skall studenten

- kunna beskriva datafiering som begrepp och praktik i relation till idéer om samhällen, politik, kunskap och vardagligt liv, inklusive konfliktområden för datafiering
- förstå, analysera och beskriva potentiella utmaningar i ljuset av sociala, politiska, etiska och styrningens konsekvenser av datafiering i ett samhälleligt sammanhang
- kunna diskutera kursens läsning och föreläsningsinnehåll under seminarier
- kunna presentera en kort analys skriftligt och muntligt

Värderingsförmåga och förhållningssätt
För godkänd kurs skall studenten

- visa ett kritiskt analytiskt förhållningssätt till datafiering.
- kunna identifiera olika intressenter och intressen som är involverade i datafierade samhällen, med särskilt fokus på dess samhälleliga, politiska och etiska implikationer.

Kursinnehåll

Kursen är utformad som en föreläsnings- och seminarieserie, samt ett självständigt skriftligt arbete och muntlig presentation.

Kursens examination

Betygsskala: UG - (U, G) - (Underkänd, Godkänd)
Prestationsbedömning:

Deltagande i kursseminarierna krävs (kan kompletteras med kompletteringsuppgifter). Förståelsen av föreläsningsmaterialet och kurslitteraturen kommer att granskas genom 3 seminariediskussioner och 1 individuell slutuppsats och muntlig presentation.

Om så krävs för att en student med varaktig funktionsnedsättning ska ges ett likvärdigt examinationsalternativ jämfört med en student utan funktionsnedsättning, så kan examinator efter samråd med universitetets avdelning för pedagogiskt stöd fatta beslut om alternativ examinationsform för berörd student.

Moduler
Kod: 0125. **Benämning:** Att förstå det datafierade samhället.
Antal högskolepoäng: 0.5. **Betygsskala:** UG - (U, G). **Prestationsbedömning:** Deltagande i seminarie
Kod: 0225. **Benämning:** Datalöften och datarisker.

Antal högskolepoäng: 0.5. **Betygsskala:** UG - (U, G). **Prestationsbedömning:** Deltagande i seminarie

Kod: 0325. **Benämning:** Det goda datalivet.
Antal högskolepoäng: 0.5. **Betygsskala:** UG - (U, G). **Prestationsbedömning:** Deltagande i seminarie

Kod: 0425. **Benämning:** Inlämningsuppgift och presentation.
Antal högskolepoäng: 1.5. **Betygsskala:** UG - (U, G). **Prestationsbedömning:** Individuell inlämningsuppgift och muntlig presentation under ett seminarium.

Antagningsuppgifter

Förkunskapskrav:

- Grundnivå, har endast förkunskapskrav på gymnasienivå

Begränsat antal platser: Nej

Kurslitteratur

- Barocas, Solon., Hardt, Moritz. & Narayanan, Arvind. (2023). Chapter 8. Datasets, in Barocas, Solon., Hardt, Moritz. & Narayanan, Arvind. Fairness and machine [open access].
- Bigo, D., Isin, E., & Ruppert, E. (Eds.). (2019). Data Politics: Worlds, Subjects, Rights (1st ed.). Routledge. https://doi.org/10.4324/9781315167305 [open access] Selected sections.
- boyd, danah, & Crawford, K. (2012). Critical questions for big data: Provocations for a cultural, technological, and scholarly phenomenon. Information, Communication & Society, 15(5), 662–679. https://doi.org/10.1080/1369118X.2012.678878.
- D'Ignazio, Catherine & Klein, Lauren F. (2020). Data feminism. Cambridge, Massachusetts: The MIT Press [open access] Selected sections.
- Iliadis, A., & Russo, F. (2016). Critical data studies: An introduction. Big Data & Society, 3(2). https://doi.org/10.1177/2053951716674238.
- Jarke, Juliane (eds.) (2024). Dialogues in Data Power: Shifting Response-Abilities in a Datafied World. Bristol: Bristol University Press [open access] Selected sections.
- Kitchin, Rob (2025) Critical Data Studies: An A to Z Guide to Concepts and Methods. Cambridge: Polity Books. [Open access] Selected entries.
- Loukissas, Y. A. (2019). All data are local: Thinking critically in a data-driven society. MIT Press. [open access] Selected sections.
- Van Dijck, José (2014) Datafication, dataism and dataveillance: Big data between scientific paradigm and ideology. Surveillance and Society 12(2): 197–208.
- Andreassen, Rikke, Kaun, Anne, & Nikunen, Kaarina. (2021). Fostering the data welfare state: A Nordic perspective on datafication. Nordicom Review, 42(2), 207–223. Optional reading.
- Bucher, Taina, 'Conclusion: Algorithmic Life', in Bucher T (2018) If...then : algorithmic power and politics. New York: Oxford University Press. [LU online access] Optional reading.
- Flensburg, Sofie, & Lomborg, Stine (2023). Datafication research: Mapping the field for a future agenda. New Media & Society, 25(6), 1451-1469. https://doi.org/10.1177/14614448211046616 . Optional reading.
- Jarke, Juliane, & Büchner, Stefanie (2024). Who cares about data? Data care arrangements in everyday organisational practice. Information, Communication & Society, 27(4), 702–

718. https://doi.org/10.1080/1369118X.2024.2320917 . Optional reading.

Kontaktinfo

Kursansvarig: Charlotte Högberg, charlotte.hogberg@lth.lu.se
Examinator: Charlotte Högberg, charlotte.hogberg@lth.lu.se